

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 1. do 10. septembra 2013

OBVESTILO

Dež je v drugi polovici prve septembrske dekade ozelenil travnike in obnovil travno rušo. V večini države je voda v tleh po dolgem času spet lahko dostopna. Poteka spravilo kmetijskih rastlin katerih pridelki so zaradi suše manjši. Od suše prizadeta koruza je že pospravljena, na neprizadetih območjih poteka siliranje za koruzno silažo. Letošnje zorenje grozdja je nekoliko kasnejše od lanskega. Na Primorskem trgategv že poteka, drugod se na glavno trgategv še pripravljajo.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Meteorološka jesen se je začela s prvim septembrskim dnevom in nam, predvsem ob koncu dekade, prinesla nižje temperature zraka ter deževje. Povprečne dekadne temperature so bile kljub temu višje od dolgoletnega povprečja. Najbolj so odstopale na zahodu in severu države, za več kot 2,5 °C, v vzhodnem delu, z izjemo severnega dela Štajerske od okrog 1,5 do 2,5 °C. Najnižje dnevne temperature zraka so bile po nižinah med 9 in 12 °C, na Obali do 14 °C, najvišje pa od 26,5 do okoli 30 °C. Zahod Slovenije je bil bolj osončen kot v povprečju, na jugozahodu je bilo trajanje sončnega obsevanja večje za petino. Vzhod in skrajni sever države pa sta bila osončena podpovprečno, najnižji delež so beležili na ptujskem, do 80 %. Največ sončnih ur je bilo na Obali in v Slovenski Istri, do 100 ur, njihova količina pa se je zmanjševala proti severu in vzhodu. Na severnem Gorenjskem, Koroškem, Štajerskem in v Prekmurju je bilo takih ur do 60. Največ dežja je padlo na severozahodu in v osrednjem delu države od 40 do 80 mm, v Alpah več kot 100 mm. Drugod po državi je bilo padavin do 40 mm, na Vipavskem, Krasu, v Brkinih, Slovenski Istri in na Obali skoraj nič. Padavinski delež je bil v večini države podpovprečen, najnižji na jugozahodu, kjer je bilo tudi najmanj dežja. Do 50 % več padavin kot povprečno je bilo v Prekmurju, Posočju, na Gorenjskem in v osrednji Sloveniji, v visokogorju tudi do še enkrat več.

Napoved izdana: 12.09.2013

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Najnižje dnevne vrednosti izhlapevanja so bile v prvi septembrski dekadi okrog 1,3 mm, najvišje pa, na Obali 5,3 mm, v Prekmurju, Vipavski dolini in na mariborskem okrog 4,5 mm, drugod do 3,7 mm. Povprečne dekadne vrednosti so bile od 2,3 do 2,8 mm, v Biljah 3,8 mm in v Portorožu 4,7 mm.

STANJE RASTLIN

Vegetacijski primanjkljaj vode se je po padavinah v osrednji Sloveniji skoraj uravnotežil, na obalnem območju, kjer ni deževalo, pa je še vedno večji od 400 mm, v severovzhodni Sloveniji pa nekaj večji od 300 mm.

Po dežju v drugi polovici dekade je voda v tleh po dolgem času spet postala lahko dostopna, kar je ugodno za strniščne in prezimne posevke. V severovzhodni Sloveniji je tudi oljna ogrščica že posejana, normalna vlažnost tal ji bo omogočala uspešen vznik. Opazna je tudi obnova travne ruše in porast travinja. V kolikor bodo jesenske vremenske razmere dovoljevale, bo še možno spravilo travinja za silažno krmo.

Poteka spravilo buč. Na sušno prizadetih tleh so plodovi drobnejši, zato bo pridelek oljnih semen manjši, na dobrih tleh pa so buče zadovoljivo uspele, razen tam, kjer so jih spomladi napadle strune oziroma so na njihov razvoj odločilno vplivale poletna vročina ali prenizke temperature zraka v zgodnjih razvojnih fazah.

Začelo se je tudi spravilo koruze. Siliranje za koruzno silažo že poteka, siliranje za zrnje pa se bo začelo v prihodnjih dneh, takoj potem, ko bo vsebnost vlage v zrnju na zadovoljivi ravni. Od suše močno prizadeta koruza pa je večinoma že pospravljena. Po spravilu jesenskih pridelkov, poteka tudi jesensko oranje oziroma priprava tal, za jesensko setev ozimnih žit.

Podobno tudi na Dolenjskem, v Posavju, na osrednjem Štajerskem in tudi v osrednji Sloveniji poteka siliranje koruze za silažo. Tudi na teh območjih še računajo na spravilo trave za silažno krmo.

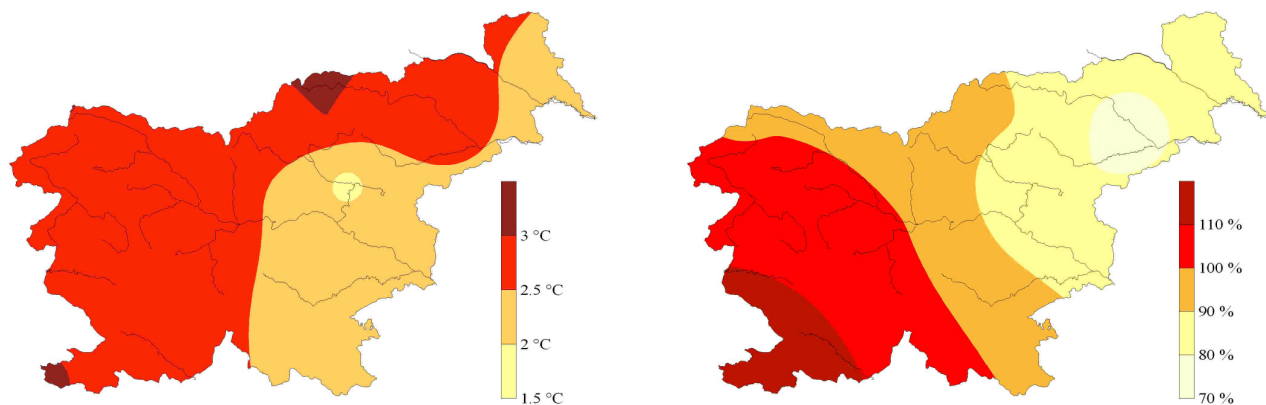
V Primorski vinorodni deželi poteka trgategv. Na Vipavskem in Goriškem padavine za njen potek niso bile dobrodošle tudi zaradi nevarnosti pokanja jagod, na Obali pa so grozdje lahko potrgali ob suhem vremenu. V podravski in posavski vinorodni deželi so potrgali le najbolj zgodnje sorte, na glavno trgategv pa se še pripravljajo. Vinogradniki opažajo, da je letošnje zorenje grozdja nekoliko kasnejše od preteklega leta. Nekoliko kasnejše od povprečja je tudi zorenje plodov nekaterih samoniklih rastlin, na primer gloga in črnega bezga.

VODNA BILANCA

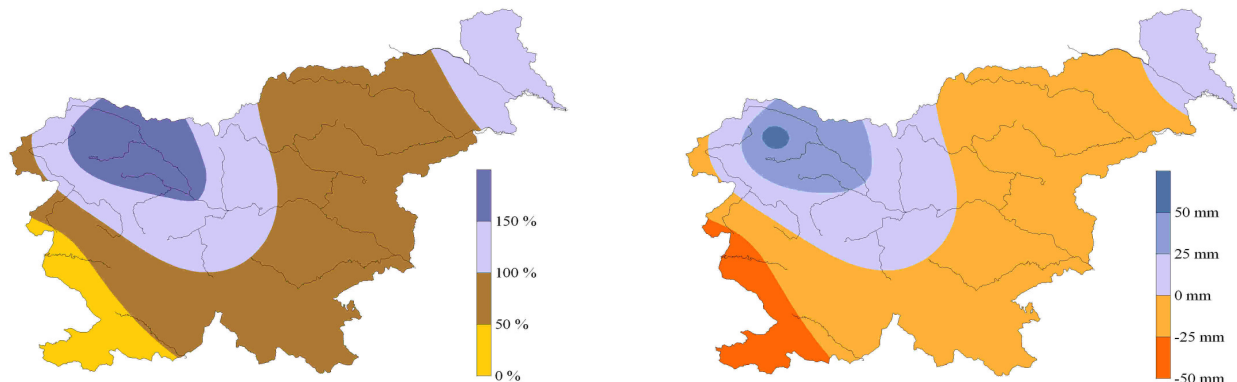
Dekadna vodna bilanca je bila po večini države pozitivna, negativna je bila na Primorskem, saj je bilo padavin tam tudi najmanj. V Vipavski dolini je bil primanjkljaj okrog 31 mm, v Portorožu 47 mm. Najvišje vrednosti, ki so se gibale od 30 do 40 mm so bile na Gorenjskem in v okolici Ljubljane. Vegetacijska vodna bilanca je na nižinskih kmetijskih območjih povsod negativna, a se na Gorenjskem in ponekod v osrednji Sloveniji počasi uravnotežuje. Vegetacijska vodna bilanca na Koroškem še nikoli, v nizu dolgoletnih meritev (od leta 1961 naprej), ni bila tako nizka kot letošnja, -160 mm.

Odklon temperature zraka (levo) in ur sončnega obsevanja (desno) v 1. dekadi septembra 2013 od povprečja (1971-2000)

Odklon padavin (levo) in vodne bilance (desno) v 1. dekadi septembra 2013 od povprečja (1971-2000)

NOVICE

Po podatkih Agencije RS za okolje se letošnje poletje po vročini, suši in trajanju sončnega obsevanja uvršča med prve tri v več kot 100 letih (skupaj s poletji 2003 in 2012).

Letošnje poletje se tako po kriteriju povprečne temperature uvršča na 3. mesto najbolj vročih poletij v zadnjih 100 letih. Bolj vroče je bilo lani in pa seveda poletje 2003 s povprečno temperaturo kar 23,4 °C.

Letos smo poleti v Ljubljani beležili 35 dni s temperaturo vsaj 30 ali več °C, kar je 12 dni več od povprečja zadnjih 10 let. Stoletno povprečje vročih dni je le 13. Več vročih dni kot letos smo beležili le poleti 2003 (52) in 2012 (39).

Sonce je v Ljubljani v treh poletnih mesecih sijalo 924 ur, kar je precej več od dolgoletnega povprečja, ki znaša 737 ur. Več sončnih ur smo v Ljubljani izmerili le poleti 2000 (933).